

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/300/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Pkf.20.894/2024/4. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Kalmár László György (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszát a Veszprémi Járásbíróság 24.Pk.50.126/2024/13. számú végzésével, valamint a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság elsőfokú végzést helybenhagyó 3.Pkf.20.894/2024/4. számú jogerős és egyben végleges végzésével szemben terjesztette elő, s kérte a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a járásbíróság és a törvényszék által megállapított tényállása szerint az indítványozó, mint kérelmező, és a kérelmezett 2010. május 27-én a bíróság által jóváhagyott egyezséget kötöttek, amelyben rendezték a közös gyermekükkel való kapcsolattartást. Egyebek között a felek megállapodtak abban, hogy a gyermek átadásának és visszavételének helye a kérelmezett mindenkori lakóhelye. Ezt követően peres eljárás indult a felek között a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése és kapcsolattartás megváltoztatása iránt 13.P.20.687/2022. számon, mely perben a bíróság 2022. december 5. napján 91. sorszám alatt előzetesen végrehajtható ideiglenes intézkedést hozott a kapcsolattartás tárgyában.
- [3] A kérelmező 2024. március 11-én kérelemmel élt a 2024. március 9. és 10. napján elmaradt folyamatos kapcsolattartás végrehajtása iránt, egyben utazási költsége megtérítését is kérte.
- [4] Az első fokon eljáró Veszprémi Járásbíróság 24.Pk.50.126/2024/13. számú végzésével a kérelmet a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról,

valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnp.) 22/C. § (5) bekezdése alapján elutasította.

- [5] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elmaradt kapcsolattartás pótlására irányuló kérelem elutasításának nincs helye azon az alapon, hogy a kérelmező által megjelölt határozat hatályát veszítette, hiszen ilyenkor új szabályozás hiányában az adott időpontra a hatálytalanná vált ideiglenes intézkedést megelőzően hatályban volt szabályozás lesz ismételten alkalmazandó. A Fővárosi Törvényszék által megküldött 54.Pkf.630.171/2024/3. számú végzés alapján az első fokon eljáró Veszprémi Járásbíróság megállapította, hogy a felek között a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt a szülői felügyelet megváltoztatása és járulécai tárgyában indult 20.P.20.687/2022. számú per 2024. február 5-én jogerősen megszűnt, ezáltal a kapcsolattartás alapjául szolgáló ideiglenes intézkedés (Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 13.P.20.687/2022/91. számú végzése) hatályát veszítette. Ennél fogva a kérelmező által megjelölt időpontokban (2024. március 9. és 10. napja) esedékes kapcsolattartásokra a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 20.P.III.25.134/2009/71. számú végzésével jóváhagyott egyezségben foglaltak az irányadóak. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a felek között 2024. március 21. napján peres eljárás indult szülői felügyelet megváltoztatása iránt a Veszprémi Járásbíróságon 1.P.20.438/2024. szám alatt, mely perben a bíróság 2024. július 16. napján meghozott 50. sorszámú végzésével ideiglenes intézkedésről döntött és felügyelt kapcsolattartást rendelt el, minden páros hét pénteken 13.00 – 14.00 közötti időpontban, melynek helyszíne a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ Család és Gyermejkölési Központ.
- [6] Az elsőfokú bíróság rámutatott: a Bpnp. 22/C. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha a bíróság megállapítja, hogy a kérelmezett megszegte a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltakat, elrendeli a végrehajtást. A bíróságnak tehát a kapcsolattartásra vonatkozó határozat rendelkezéseit kell végrehajtania, ha a kérelmezett neki felróható okból nem tesz eleget kapcsolattartási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felek jogerős végzéssel jóváhagyott egyezsége alapján a folyamatos kapcsolattartás a kérelmezőt 2024. március 9. napján nem illette meg, csupán 2024. március 10-én 10.00-18.00 óra között. A gyermek átadásának és átvételének helye pedig a kérelmezett mindenkori lakóhelye. A kérelmező és a kérelmezett által előadottakból megállapítható volt azonban, hogy a felek nem az egyezségben foglaltak szerint jártak el, mivel a kérelmező a már hatályát veszített ideiglenes intézkedésben szabályozottak szerint kívánta érvényesíteni a kapcsolattartási jogát. Miután a Bpnp. 22/C. § (2) bekezdése értelmében a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegése esetén van helye a végrehajtás elrendelésének, ezért a hatályos szabályozástól eltérő, meg nem valósult kapcsolattartás végrehajtásának elrendelésére az elsőfokú bíróság megítélése szerint nincs mód, annak végrehajtása jogi úton nem kényszeríthető ki, még akkor sem, ha az

a kérelmezettnek felróható okból hiúsult meg, következésképpen az elsőfokú bíróság a felróhatóságot nem is vizsgálta.

- [7] Az elsőfokú végzés ellen a kérelmező fellebbezett. A másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék 3.Pkf.20.894/2024/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [8] A másodfokú bíróság álláspontja szerint: helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek a kapcsolattartást először a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt 20.P.25.134/2009/71. sorszámu végzéssel jóváhagyott egyezségben rögzítették. Ezt követően a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság kapcsolattartás és szülői felügyelet megváltoztatása iránt 13.P.20.687/2022. számon folyamatban volt perben 2022. december 5. napján 91. sorszám alatt előzetesen végrehajtható ideiglenes intézkedést hozott, amelyet a fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság az 54.Pkf.630.509/2023/9.számú végzésével csupán annyiban változtatott meg, hogy a gyermek átadásának és átvételének helyszínét minden esetben egy budapesti társasház bejárat kapujában határozta meg. Az elsőfokú végzés meghozatalakor (2024. szeptember 5.) hatályos rendelkezés a Veszprémi Járásbíróság 1.P.20.438/2024/50. sorszámu ideiglenes intézkedése volt, amelyben a bíróság a kérelmező kapcsolattartási jogát nem vonta meg, hanem felügyelt kapcsolattartást rendelt el. Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott határozatának a meghozatalakor a 13.P.20.687/2022. számon folyamatban volt eljárás 2024. február 5. napján jogerősen megszűnt, ennek következtében az eljárás során hozott ideiglenes intézkedés a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 105. § (3), (4), (5) bekezdése alapján hatályát veszttette. A hatályon kívül helyezése a határozat alkalmazhatóságának a megszüntetését jelentette egyben, ezért a fenti határozatban foglalt kapcsolattartási rendelkezések végrehajtásának az elrendelését már nem lehetett kérni, a hatályát veszttett végzésből jogok és kötelezettségek nem származhatnak.
- [9] A másodfokú bíróság rámutatott arra: a hatályát veszttett határozat nem értelmezhető a Bpnp. 22/A. § második mondatában megjelölt kapcsolattartásra vonatkozó, létező határozatként, ezért az abban foglaltakat már nem lehet végrehajtani. Ennek okán az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a hatályos szabályozástól eltérő, meg nem valósult kapcsolattartás végrehajtásának az elrendelésére nincs mód és ebből eredően – végrehajtható határozat hiányában – a kérelmezett magatartásának a felróhatósága nem volt vizsgálható. A másodfokú bíróság szerint ugyanakkor a konkrét ügyben rögzített előzményi peradatok okán annyiban téves – és az elsőfokú végzés további indokaival ellentétes – az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a kapcsolattartás pótlására irányuló kérelem elutasításának nincs helye azon az alapon, hogy a kérelmező által megjelölt határozat időközben – a határozat meghozatalának idejére – hatályát veszttette. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a Kúria kérelmező által hivatkozott Kfv.38.269/2019/4. sorszámu határozata közigazgatási perben

született, az eljárás tárgya annak vizsgálata volt, hogy a kapcsolattartás végrehajtásának jogalapját képező döntésben bekövetkezett változás miatt a kérelmekkel érintett időpontokra vonatkozóan a végrehajtás elrendelésének jogszabályi feltételei fennállnak-e. A Kúria a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) korábban hatályos 33. §-a alkalmazásával arra a megállapításra jutott, hogy a felperes az elvitel jogával járó személyes kapcsolattartás végrehajtását kérte, ami a felperest a kérelmek jogerős elbírálásakor már nem illette meg, ez azonban nem eredményezhette az önhiba fennállta vizsgálatának teljes elmaradását. A Kúria megállapítása alapján a Gyer. – korábban hatályos – 33. § (4) bekezdése szerinti jogkövetkezmények annak figyelembevételével (is) alkalmazandók, hogy a korábbi kapcsolattartás végrehajtása már nem rendelhető el. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az érdemben helyes elsőfokú határozatot – fenti indokolásbeli kiegészítéssel – a Bpnp. 1. § (1) bekezdése, illetőleg a Pp. 389. § alapján alkalmazandó Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta. {Indokolás [27]-[32]}

- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panasz szerint – amelyet az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírált el – a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenesek. (Alkotmányjogi panaszában azonban előfordult, hogy az indítványozó úgy érvel, mintha egy elsőfokú végzést megváltoztató jogerős végzést sérelmezne. Lásd alkotmányjogi panasz 4. oldal.) Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Az indítványozó szerint továbbá a két bírói döntés az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 8. cikk (1) bekezdésével, illetve 13. cikkével is szembefordul. Az indítványozó álláspontja szerint a jogerős döntés sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert szerinte a bíróság önkényesen, indoklás és jogszabályhely meghivatkozása nélkül alkalmazta a jogot, az indokolási kötelezettségének nem tett eleget, továbbá sérelmezte az eljárás indokolatlan elhúzódását, illetve a döntés visszaható hatályú, utólagos jogfosztását eredményezi, a visszaható hatályú alkalmazás tilalmába ütközik. Állította, hogy az eljárás összességében vizsgálva méltánytalan, súlyosan igazságtalan, és nem tisztességes. Az indítványozó állítása szerint a jogerős bírói döntés sérti továbbá az apa-gyermek kapcsolattartásának sérelme okán a családi élethez való jogát. Utalt az Alkotmánybíróság IV/3753/2024. szám alatt nyilvántartásba vett indítványára, és – a panasz szerint – összesen hat újabb kérelemre is. Panaszában írja, hogy „mivel nem egyedi esetről, hanem sorozatról van szó, amiben várható még közel egy tucat, lényegében azonos alapokon nyugvó alkotmányjogi panasz és éppen azáltal válik alapjogi szintűvé a sérelmem, hogy nem egyszeri esetről van szó.” Az indítványozó végezetül arról is ír, hogy szerinte „analóg esetben hozott, az elsőfokú határozattal egyező, a másodfokú határozattal azonban ellentétes határozat ismeretében sérül a

XV. cikk (1) bekezdésének első fordulata is, miszerint a törvény előtt minden ember egyenlő; ez viszont a joggyakorlat egységesítését mindenképpen szükségessé teszi” a beadványa utolsó részében kifejtettek szerint.

- [11] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [12] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett jogerős végzéssel zárult ügyben kérelmező volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [13] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható jogerős végzést támadta.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az elsőfokú, illetve az azt helybenhagyó másodfokú bírói döntés alaptörvény-ellenességét állította az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján. Ennek kapcsán jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az

Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Az Alkotmánybíróság ekként a bírói döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra, hogy „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]” {ld. először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}

- [16] A vizsgált ügyben eljáró bíróság indokolásában bemutatta döntése indokát (Indokolás [22]-[32]. Az első-, illetve másodfokú bíróság döntésében egybehangzóan rámutatott arra, hogy a felek között 2024. március 21. napján peres eljárás indult szülői felügyelet megváltoztatása iránt a Veszprémi Járásbíróságon 1.P.20.438/2024. szám alatt, mely perben a bíróság 2024. július 16. napján meghozott 50. sorszámú végzésével ideiglenes intézkedés keretében felügyelt kapcsolattartást rendelt el. Az elsőfokú végzés meghozatalakor (2024. szeptember 5.) hatályos rendelkezés a Veszprémi Járásbíróság 1.P.20.438/2024/50. sorszámú ideiglenes intézkedése volt, amelyben a bíróság a kérelmező kapcsolattartási jogát nem vonta meg, hanem felügyelt kapcsolattartást rendelt el. Az eljáró bíróságok a kérelmező és a kérelmezett beadványaiban előadottakat értékelésük látókörébe vonták, végzésük indokolása tartalmazza, hogy milyen tényállás alapján, milyen jogszabályokat kell alkalmazni az adott esetben. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó az egybehangzó első-, illetve másodfokú bírói döntést, illetve a bírói döntés fentiekben hivatkozott érvelését vélte olyannak, mint ami a családi élethez való jogát sérti, illetve ami szerint több szempontból is a tisztességes eljáráshoz való jogát sértő jogalkalmazásnak minősül. Az indítványozónak jelen alkotmányjogi panasz beadványában előadott érveit illetően mindazonáltal az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok (alkotmányjogi panasz, illetve a támadott bírói döntések) alapján arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel. Szakjogi, tényállási, törvényértelmezési kérdés az, hogy a bíróság végzésével szabályozott kapcsolattartás végrehajtása elrendelésének a feltételei az első- és másodfokú végzés meghozatalakor fennálltak-e.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az eljárás indokolatlan elhúzódása miatt is a tisztességes eljáráshoz való jogába ütközőnek tartotta a támadott jogerős végzést. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán rámutat arra, hogy a Bpnp. 22/C. § (1) bekezdése értelmében a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásának elrendelése tárgyában előterjesztett kérelmek elbírálása során a bíróság soron kívül jár el. Az Alkotmánybíróság mindazonáltal kiemeli, hogy az észszerű határidőn belüli

elbíráláshoz való jog esetleges sérelme az Alkotmánybíróság eljárásában nem orvosolható, ugyanis az Alkotmánybíróság hatásköre kizárólag a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és az ezzel szükségszerűen együttjáró megsemmisítésére terjedhet ki, mely jogkövetkezmény nem enyhíti, illetőleg nem orvosolja a bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket {lásd például: 3161/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [43]; 3270/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [26]}, hanem ellenkezőleg, a támadott bírói döntés megsemmisítése csak az eljárás további elhúzódásához vezetne. Annak megítélése, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy egyébként észszerű időn belül került-e eldöntésre, az ügy egyedi körülményeire, valamint az eljárás során kívülségére tekintettel az adott pert jellemző törvényességi szakkérdés, melynek megítélése nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe {lásd például: 3035/2023. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [14]; 3270/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [26]}, hanem önálló bírósági eljárás tárgya lehet. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás elhúzódásából fakadó esetleges igényét (annak megalapozottsága esetén) külön bírósági eljárásban érvényesítheti.

- [18] Mindezt figyelembe véve nem állapítható meg, hogy a jelen esetben a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti nemperes eljárásban hozott, támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdése merült volna fel. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem volt megállapítható, hogy a támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak. Hasonlóképpen: nincs kellő következtetési alap a panaszban foglaltak alapján annak megállapítására sem, hogy az Abtv. 29. §-a szerinti kérdést vet fel a törvény előtti egyenlőséggel vagy a joggyakorlat egységével kapcsolatban az, ha az indítványozó által esetleg analógnak, vagy azonosnak vélt esetben, melynek tényállását az indítvány nem ismerteti, egy másik vármegyében lévő járásbíróság végzésében „kötelezi a kérelmezettet, hogy a végzés kézhezvételét követően esedékes kapcsolattartásnak, a kapcsolattartásra vonatkozó, jelen végzés meghozatalakor érvényes határozat szerinti időpontban és módon tegyen eleget.”
- [19] A fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró